

2026

PHLMAC204

বিশ্লেষণাত্মক দৰ্শন

Analytic Philosophy

Full Marks: 80

Time: 3 hours

*(The Figures in the margin indicate Full Marks for the Question)*

নিৰ্দেশ অনুসৰি তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া

Answer the following questions:

1×10=10

1. "অৰ্থ হ'ল কোনো উল্লিখিত বস্তুক যি ধৰণে দিয়া হয় সেই পথ বা বস্তুটো উপস্থাপন কৰাৰ এটা ধৰণ" —এইষাৰ কথা কোনে কৈছিল ?

"A sense is a way of being given a reference or a mode of presentation of a reference"—who said this ?

2. সংশ্লেষণাত্মক বচনৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

Give an example of synthetic statement.

3. ৰাছেলৰ নিৰ্দেশাত্মক তত্ত্ব অনুসৰি নিৰ্দিষ্ট বৰ্ণনাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Define a definite description according to Russell's theory of denoting.

4. মূৰৰ ভাববাদ খণ্ডনৰ মূল যুক্তিটো কি ?

What is Moore's main argument in his refutation of idealism ?

5. উইটগেনষ্টাইনে কিয় তেওঁৰ অৰ্থতত্ত্বত 'চিত্ৰ' শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিছিল ?

Why did Wittgenstein use the term 'Picture' in his theory of meaning ?

6. ভাষা খেলৰ প্ৰাথমিক উদ্দেশ্যটো কি ?

What is the primary objective of a language game ?

7. জি. ই. মূৰৰ মতে ভাববাদক খণ্ডন কৰাৰ মূল কাৰণটো কি ?

What is the reason of refuting Idealism according to G.E. Moore ?

8. শ্ৰেণীগত ভুলৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কোনে 'কাৰ্টেছিয়ান দ্বৈতবাদ'ক তীব্ৰ সমালোচনা কৰিছিল ?

Who strongly criticized the 'Cartesian Dualism' based on 'Category Mistake' ?

9. ষ্ট্ৰাৱনৰ 'On Referring' গ্ৰন্থখনৰ মূল বিষয়বস্তু কি ?

What is the central thesis of Strawson's 'On Referring' ?

10. বিশ্লেষণাত্মক বাক্য কি ?

What is analytical statement ?

তলৰ যিকোনো পাঁচটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা

6×5=30

Write short notes on the following question (**Any Five**):

11. দৰ্শনৰ সাৰমৰ্ম হিচাপে তৰ্কবিজ্ঞান

Logic as the essence of philosophy

12. জীৱনৰ আৰ্হি বা আকাৰ - Form of life
13. উইটগেনষ্টাইনৰ প্ৰাৰম্ভিক আৰু পৰৱৰ্তী দৰ্শন  
Early philosophy and later philosophy of Wittgenstein
14. তৰ্কীয় পৰমাণুবাদ  
Logical Atomism
15. তৰ্কীয় প্ৰত্যক্ষবাদৰ তাৎপৰ্য  
Significance of logical positivism
16. পাৰিবাৰিক সাদৃশ্য  
Family Resemblance
17. আংশিক সত্তামূলক উক্তি  
Quasi ontological statement

তলৰ যিকোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা

10×4=40

Answer **any four** questions from following:

18. উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে মূৰৰ ভাববাদ খণ্ডনৰ তত্ত্বটো  
সমালোচনাত্মকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা। - Critically explain  
Moore's Refutation of Idealism with suitable  
example.
19. “জগতখন হ'ল তথ্যসমূহৰ সমষ্টি , বস্তুৰ সমষ্টি নহয়” —  
উইটগেনষ্টাইনৰ চিত্ৰতত্ত্বৰ প্ৰসংগত এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

‘The world is the totality of facts, not of things’ — explain this statement with reference to Wittgenstein’s Picture theory of meaning.

20. পি. এফ. ষ্ট্রাচনৰ উল্লিখিতকৰণৰ ধাৰণাটো সমালোচনাত্মকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা। বৰ্ণনামূলক উক্তিৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ ৰাছেলৰ পৰা কেনেকৈ পৃথক?

Critically explain P.F. Strawson’s concept of referring. How does he differ from Russell in the context of descriptive expression?

21. জি. ৰাইলে বৰ্ণনা কৰা মতে পদ্ধতিগতভাৱে ভ্ৰান্তিকৰ উক্তিৰ বিভিন্ন ৰূপসমূহ সমালোচনাত্মকভাৱে পৰীক্ষা কৰা।

Critically examine the various forms of systematically misleading expression as described by G. Ryle.

22. আয়াৰৰ সত্যাপন নীতি কি আৰু ই অধিবিদ্যামূলক উক্তিৰ সৈতে কেনেকৈ জড়িত?

What is Ayer’s Verification principle and how does it relate to metaphysical statements?

23. উদাহৰণসহ মূৰৰ সাধাৰণ জ্ঞানৰ সমৰ্থন সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Discuss Moore’s Defense of Common sense with examples.